

Beredeneerde bibliografie GVO

Deze beredeneerde bibliografie geeft handreiking aan geïnteresseerden die zich willen verdiepen in de inhoud en achtergronden van het godsdienstig vormingsonderwijs. De bibliografie wordt vanuit het lectoraat periodiek bijgewerkt.

Versie februari 2022

Beleidsdocumenten PC GVO

PC GVO (2013). *Krijtlijnen*. PC GVO.

PC GVO (2018). *Verhalen die leven. Een handreiking voor docenten*. PC GVO.

Godsdienstpedagogiek

Alii, E.T. (2009). *Godsdienstpedagogiek. Dimensies en spanningsvelden*. Meinema.

Biesta, G. & Hannam, P. (2020). *The forgotten dimensions of Religions Education*. Brill.

De Muynck, A. & Kunz, B. (2021). *Gidsen. Een christelijke schoolpedagogiek*. KokBoekencentrum.

De Muynck, A. (2016). *Tijd voor verlangen. Persoonsvorming als toetssteen voor bevindelijke pedagogiek*. Apeldoornse Studies TUA.

De Muynck, A., Vermeulen, H. en Kunz, B. (2017). *Essenties van christelijk leraarschap. Een kleine onderwijspedagogiek*. Driestar educatief.

Estep, J.R. & Kim J.H. (eds.) (2010). *Christian Formation. Integrating Theology & Human Development*. B&H Academic.

Imelman, J.D. (2002). *Theoretische pedagogiek. Over opvoeden en leren, weten en geweten*. HB Uitgevers.

Kunz, B. en Van Doleweerd, J.H. (2021). *Stapstenen. Godsdienstige vorming in de basisschool*. De Banier.

Lafrarchi, N. (2017). *Maakt religie verschil? Islamitische pedagogie beter begrijpen*. Acco.

Miedema, S. & Bertram-Troost, G. (red.) (2006). *Levensbeschouwelijk leren samenleven. Opvoeding, Identiteit & Ontmoeting*. Meinema.

Miedema, S. (2012). *Levensbeschouwelijke vorming in een (post-)seculiere tijd*. Vrije Universiteit Amsterdam. <https://research.vu.nl/ws/portalfiles/portal/3449939/Afscheidsrede+Miedema.pdf> (pp. 1-33).

Pollefeyt, D. (2020). *Religious education as opening the hermeneutical space*. Journal of Religious Education, 68, 116-124.

Polleleyt, D., Dupont, A. & Debel, H. (red.) (2011). *Als gist in het deeg. Uitdagende stemmen voor geloofscommunicatie*. Acco.

Roebben, B. (2015). *Inclusieve godsdienstpedagogiek. Grondlijnen voor levensbeschouwelijke vorming*. Acco.

Roeben, B. (2011). *Scholen voor het leven. Kleine didactiek van de hoop in 7 stappen*. Acco.

Roeben, B. (2015). *Inclusieve godsdienstpedagogiek. Grondlijnen voor levensbeschouwelijke vorming*. Acco.

Vromman, E. (2020). *Passie en twijfel. Het geloof van een godsdienstleerkracht*. Halewijn.

Godsdienstdidactiek

- Kopmels, T. (2020). *Verhalen vertellen en vragen stellen. Vakdidactiek Levensbeschouwing & Geestelijke Stromingen*. Noordhoff.
- Murre, P.M. (2019). *Meer door minder. Het geven van een vakles vanuit christelijk perspectief*. Driestar educatief.
- Roebben, B. (2011). *Scholen voor het leven. Kleine didactiek van de hoop in 7 stappen*. Acco.
- Schaap, J.G. (1994). *Interactief Leren in godsdienst en levensbeschouwing*. Boekencentrum.
- Scheffer, J. de, m.m.v. Lange, T. de (2015). *Levensbeschouwing ontwikkelen. Didactiek voor levensbeschouwing in het primair onderwijs*. Kwintessens.

Verdiepende studies over christelijk onderwijs

- Boele, K. (2021). *Van zuil naar zout. Christelijk onderwijs in een seculiere cultuur*. Kokboekencentrum.
- Brinkman, M. (2020). *Met of zonder? Over de betekenis van religie op privé en publiek terrein*. Boekscout.
- De Muynck, A. (2018). *Gids en pelgrim. Profiel van een christelijke leraar*. De Banier.
- Edlin, R.J. (2014). *The Cause of Christian Education*. Dordt College Press.
- Raes, P. (2011). *De weg is naar u toe gekomen. Brieven aan leerkrachten over geloof en onderwijs*. Pelckmans Uitgeverij.
- Raes, P. (2015). *Christelijk leraarschap. Lesgeven en leren christelijk oriënteren*. Pelckmans
- Sacks, J. (2016). *Not in God's Name. Confronting religious Violence*. Hodder.
- Smith, D.I. & Shortt, J. (2002). *The Bible and the Task of Teaching*. The Stapleford Centre.
- Taylor, C., (2007). *A Secular Age*. Harvard University Press.
- Thiessen, E.J. (2018). *The Scandal of Evangelism. A Biblical Study of the Ethics of evangelism*. Cascade Books.
- Van Dijk-Groeneboer, M. (e.a.). (2020). *Leven leren vanuit je wortels. Handboek Vakdidactiek Levensbeschouwing & Religie*. LERVO.
- Van Doleweerd, J.H. & De Jong-Markus, H. (2021). 'Polarisatie vraagt om vorming', in: *Nederlands Dagblad* dinsdag 29 mei 2021, p. 11.

Verdiepende theologische literatuur

- Baum, A. & Van Houwelingen, R. (2019). *Theologie van het Nieuwe Testament in twintig thema's*. Kokboekencentrum.
- Bette, J.C., Van den Brink, G. & Paul, M.J. (red.) (2018). *Studiebijbel Oude en Nieuwe Testament*. Stichting Centrum voor Bijbelonderzoek.
- De Heer, J. (2019). *De ladder van de kloosterlingen. Spiritualiteit van de Lectio Divina*. Skandalon.
- De Vries, S.Ph. (1996). *Joodse riten en symbolen*. Arbeiderspers.
- Ferguson, S. (2014). *From the Mouth of God. Trusting, Reading, and Applying the Bible*. The Banner of Truth Trust.
- Huijgen, A. (2019). *Lezen en laten lezen. Gelovig omgaan met de Bijbel*. KokBoekencentrum.
- Koorevaar, H. & Paul, M.J. (2020). *Theologie van het Oude Testament*. Kokboekencentrum.
- Oskamp, P. & Schuman, N. (2008). *De weg van de liturgie. Tradities, achtergronden, praktijken*. Meinema.
- Paul, M.J., (2020). *Struikelblokken. Veertig vragen bij het Oude Testament*. De Banier.
- Spronk, K. & Van Wieringen, A. (red.). (2011). *De Bijbel theologisch – Hoofdpijnen en thema's*. Zoetermeer: Meinema.

Sproul, R.C. (1998). *De Bijbel leren kennen*. Novapress.
Timmers, J.J.M. (1985). *Christelijke symboliek en iconografie*. De Haan.
Van Burg, E., Van Doleweerd, J.H. & Kroneman, D. (2018). *Bewogen met de wereld. Bijbelse kernwoorden voor missionaire theologie*. De Banier.
Van Leeuwen, Th. (1979). *Van horen zeggen. Geschiedenis en uitleg van de Bijbel*. Balans.

Godsdienstige vormingspraktijken

Beys, M. (2010). *“God heeft de wereld in de namiddag afgewerkt. 's Nachts had Hij niets meer gezien.” Theologiseren met kinderen binnen een Vlaamse jeugdpastorale setting*. Katholieke Universiteit Leuven.
Bisschoff, P. & Van der Kooy, R. (2019). *Christelijke onderwijs in praktyk. Handleiding vir onderwysers*. Koers.
Deurloo, K. (e.a.). (2010) *En dat is zeven! Zeven manieren om kinderen uit de Bijbel te vertellen*. Ten Have.
Hutter, M. & Kuindersma, H. (2021). *Nooit meer een kleurplaat. Raak geïnspireerd door kindertheologie*. Nederlands-Vlaams Bijbelgenootschap.
Middelkoop, S. (2014). *De kunst van het vertellen. Vertellen op school en in de kerk*. De Banier.
Slaa, B. (2018). *Kijken met andere ogen. Hoe kinderen en Bijbelverhalen elkaar kunnen vinden*. Kwintessens.
Smith, D.I. & Felch, S. (2016). *Teaching and Christian Imagination*. Eerdmans.
Smith, D.I. (2020). *Geloven in lesgeven. Didactiek als christelijke praktijk*. Buijten & Schipperheijn Motief.
Smith, J.K.A. (2019). *Je bent wat je lief is. De spirituele kracht van de gewoontes*. Boekencentrum.
Valstar, J., Kuindersma, H. e.a. (2008). *Verwonderen & Ontdekken. Vakdidactiek godsdienst primair onderwijs*. NZV Uitgevers.
Valstar, J., Kuindersma, H. e.a. (2015). *God is buiten de tijd. Kindertheologisch leren kijken*. Kwintessens.
Van Brummelen, H. (2009). *Walking with God in the Classroom. Christian Approaches to Teaching and Learning*. Purposeful Design Publications.
Van Dalen, H. (2016). *Het geheim van vertellen. Een inleiding in het vertellen van Bijbelverhalen*. CBC.

Rouw en verlies

Keirse, M. (2017). *Helpen bij verlies en verdriet. Een gids voor het gezin en de hulpverlener*. Lannoo.
Keirse, M. (2020). *Kinderen helpen bij verlies. Een boek voor iedereen die van kinderen houdt*. Lannoo.
Ter Horst, W., (1991). *Over troosten en verdriet*. Kok.
Van der Meulen, H.C. (red.) (2010), *Liefdevol oog en open oor. Handboek pastoraat in de christelijke gemeente*. Boekencentrum.

Kinderbijbels

Diverse auteurs. (2018). *Gespreksbijbel Herziene Statenvertaling*. Royal Jongbloed
Diverse auteurs. (2020). *Startbijbel. Een keuze uit het oude en nieuwe testament*. Nederlands-Vlaams Bijbelgenootschap.
Diverse auteurs (2020). *Samenleesbijbel*. Nederlands-Vlaams Bijbelgenootschap.
Dros, I. (e.a.). (2017) *Het hoogste woord. Bijbel voor kinderen*. Kwintessens.
Ingwersen, G. (1974). *De Bijbel in vertelling en beeld*. Bijbel-Kiosk Vereniging.

Van Binsbergen, L., Kalkman, R. & De Weerd, W. (2018). *Kinderbijbel bij de Herziene Statenvertaling*. Royal Jongbloed.

Religie en wereldgodsdiensten

Brinkman, M.E. (2021). *Met of zonder? Over de betekenis van religie op privé en publiek terrein*. Boekscout.

Hansum, J., Boersema, P., Van de Poll, E. & Siebesma, P. (2013). *Christenen verkennen andere godsdiensten in West-Europa*. Boekencentrum.

Hexam, I. (2011). *Understanding World Religions. An Interdisciplinary Approach*. Zondervan.

Moyaert, M. (2011). *Leven in Babelse tijden: de noodzaak van een interreligieuze dialoog*. Kalmthout.

Paas, S. (2004). *Jezus als Heer in een plat land*. Boekencentrum.

Burgerschapsvorming

Nieuwelink, H. (e.a.) (2016). *Onderwijs in burgerschap: wat scholen kunnen doen. Lessen uit wetenschap en praktijk*. Kohnstamm Instituut.

Idema, E. & Renkema, E. (2021). *Een wereld vol kleuren. Verhalen vol diversiteit*. Kwintessens.

Miedema, S., & Bertram-Troost, G. D. (red.) (2006). *Levensbeschouwelijk leren samenleven. Opvoeding, identiteit en ontmoeting*. Meinema.

Sinnige, Anja, Spoelstra, Tamme. (2022). *Burgerschap in de klas*. Van Gorkum.

Van der Kooij, J. (z.j.). *Een brede blik op burgerschap: burgerschapsvorming in het protestants-christelijk en interconfessioneel voortgezet onderwijs*. Verus.

Godsdienstmethodes

Het verhaal centraal. Kwintessens.

Kind op maandag. Kwintessens.

Levend water. VIAA.

Websites

abcvanhetgeloof.nl

bibleproject.com

bibliodrama.be

bijbelidee.nl

bijbelonderwijs.nl

creatiefkinderwerk.nl

freebibleimages.org

godsdiestonderwijs.be

hervormdezondagsscholen.nl

kindopmaandag.nl

levobieb.nl

psalmboek.nl

zinvolleronderwijs.nl